

Vergaderjaar 1988–1989

20 842

Aanpassing van het Wetboek van Koophandel aan de EEG-richtlijn betreffende zelfstandige handelsagenten, van 18 december 1986 (PbEG L 382/17) (Herziening van de bepa'ingen inzake de agentuurovereenkomst)

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 1 december 1988

De vaste Commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer van haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

I. Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met grote sympathie kennisgenomen van dit wetsvoorstel ter voldoening aan de Europese richtlijn. Zij betreurden het, dat het Beneluxverdrag, waaraan Nederland medewerking heeft verleend door ratificatie en aanpassing van de wetgeving, nooit in werking is getreden door het ontbreken van de ratificatie door België en Luxemburg. Wel vormde dit een welkom uitgangspunt voor de onderhandelingen in de EG. Zij namen er tevens kennis van, dat VNO, NCW, KNOV, NCOV, het Nederlands Verbond van Tussenpersonen en het Verbond van de Nederlandse Groothandel konden instemmen met dit wetsvoorstel.

De totstandkoming van de richtlijn en de aanpassing van de wetgeving in de Europese landen is van grote betekenis voor de interne markt voor de juiste concurrentieverhoudingen. Juist via agenturen kunnen ondernemingen in geheel Europa dus goederen aanbieden zonder de kostbare investeringen van dochterondernemingen respectievelijk verkoopkantoren.

Handel en handelsbemiddeling is naast financiële dienstverlening één van de krachtige pijlers geweest van de welvaart in Nederland vanaf de 17e eeuw. Door de snelle communicatie en automatisering alsmede de moderne vormen van logistiek is de positie en betekenis van handelsagenten nog toegenomen. Nederland krijgt hierdoor extra kansen.

Zorgvuldigheid, betrouwbaarheid en financiële soliditeit behoren tot de bagage van de bonafide ondernemer in agenturen.

De leden van de C.D.A.-fractie waren met de regering van mening, dat op een aantal onderdelen wordt uitgegaan boven de minimum eisen van de richtlijn. Zo heeft het wetsvoorstel ook betrekking op diensten en is provisie verschuldigd bij het aangaan van de overeenkomst en niet pas bij de uitvoering, om enkele punten te noemen. Ook de werking van handelsbeurzen en grondstoffen-markten past hier in. Het dwingend

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), Kosto (PvdA), voorzitter, Roethof (PvdA), De Kwaadsteniet (CDA), Stemerdink (PvdA), Gualthérie van Weezel (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), Laning-Boersema (CDA), Dijkstal (VVD), Vermeend (PvdA), Kohnstamm (D66), Wolffensperger (D66) ondervoorzitter, Swildens-Rozendaal (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA) en Biesheuvel (CDA).

Plv. leden: Ter Veld (PvdA), Jabaaij (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Lankhorst (PPR), Koetje (CDA), Van Traa (PvdA), Borgman (CDA), Hermans (VVD), De Hoop Scheffer (CDA), J.T. van den Berg (SGP), Vreugdenhil (CDA), De Grave (VVD), Te Veldhuis (VVD), Kraaijeveld-Wouters (CDA), Van Es (PSP), Alders (PvdA), Eisma (D66), Groenman (D66), Doelman-Pel (CDA), Van Muiden (CDA) en Leerling (RPF).

rechtelijke karakter als door de richtlijn beoogd, is ook in het wetsvoorstel terug te vinden. De bescherming van de handelsagent is voorwaarde om tot een goed functioneren van handelsagenten te komen. Tegenover de kostenvoordelen van de principaal, mag de handelsagent bescherming genieten ten aanzien van provisie, goodwill en opzegtermijnen.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden met belangstelling kennis genomen van het voorstel van wet, houdende aanpassing van het Wetboek van Koophandel aan de EEG-richtlijn betreffende zelfstandige handelsagenten, welke enerzijds tot doel heeft het tot stand brengen van harmonisatie van regelgeving tussen de lidstaten en het daarmee wegnemen van belemmeringen om het beroep van handelsagent op gemeenschapsniveau uit te oefenen, anderzijds in alle lidstaten een zeker minimumniveau van bescherming aan de handelsagenten biedt in hun relatie tot de principaal.

Deze leden konden zich vooralsnog grotendeels vinden in de door de minister voorgestelde bepalingen, doch wilden – bij de artikelsgewijze behandeling – op de bij hen gerezen vragen nader ingaan.

II. Artikelsgewijze toelichting

Onderdeel A, artikel 74

a. De leden van de C.D.A.-fractie vernamen gaarne de overeenkomsten en verschillen met de franchise-overeenkomst, die steeds vaker toepassing vindt. In hoeverre zijn dealerovereenkomsten (bij voorbeeld voor automobielen), waarin soms bezwarende bepalingen voorkomen voor dealers, alsmede overeenkomsten voor merkbenzinepomphouders onderworpen aan de voorgestelde bepalingen?

b. Is een schriftelijke overeenkomst, als deze er is, bewijsvereiste, of kan naast de akte aanvullend bewijs worden toegelaten?

Onderdeel B, artikel 74a

De zelfstandigheid van de handelsagent mag niet worden aangetast, aldus de leden van de C.D.A.-fractie. Is dit een toetsingscriterium op zichzelf naast de genoemde vereisten?

Onderdeel C, artikel 74c juncto Onderdeel E, artikel 74e

De leden van de fractie van de P.v.d.A. constateerden dat in het huidige tweede lid van artikel 74c (na de wijziging het derde lid van artikel 74c) de term «onverwijld» wordt gehanteerd, hetgeen, zoals de memorie van toelichting (blz. 4) stelt, niet alleen in overeenstemming is met artikel 4 tweede lid onder b. van de richtlijn, doch zelfs iets strenger is gesteld, nu de richtlijn spreekt van «redelijke termijn».

Deze leden vroegen de minister nader te willen motiveren waarom niet ook in het nieuwe vierde lid van dit artikel (en daarbij aansluitend in de eerste volzin van lid twee van artikel 74e) dezelfde terminologie is gehanteerd. Weliswaar spoort het voorgestelde nieuwe vierde lid met het derde lid van artikel 4 van de Richtlijn, doch niet is in te zien, waarom hierbij niet – ook – van de Richtlijn, die immers een minimale bescherming van de handelsagent wil veilig stellen, is afgeweken (memorie van toelichting blz. 5, 3e regel van onderen stelt immers, dat de richtlijn minimumnormen bevat, waarvan naar boven toe kan worden afgeweken)

Het kwam deze leden voor dat, waar juist het vierde lid bepalend kan zijn voor het tijdstip waarop de provisie verschuldigd wordt (namelijk

indien dit tijdstip van de uitvoering van de overeenkomst waaromtrent de agent heeft bemiddeld), deze laatste er bij gebaat kan zijn wanneer de principaal hem zo snel mogelijk op de hoogte stelt van de aanvaarding, weigering of niet uitvoering van de overeenkomst (artikel 74e tweede lid: weigering, voorbehoud), indien het beding ex artikel 74e derde lid is gemaakt.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen welke de betekenis is van het handhaven van de tweede volzin van het tweede lid van artikel 74e in het voorstel van de minister (al dan niet gewijzigd in de door deze leden hierboven genoemde zin). De voorgestelde wijziging maakt de in die tweede volzin opgenomen verwijzing naar de agentuurovereenkomst («bij gebreke van een zodanige bepaling ...») immers overbodig, zo meenden deze leden.

Onderdelen J en K, artikelen 74c en 74g

Is vergoeding voor het beoogde voordeel van de principaal wel een juiste keuze vroegen de leden van de C.D.A.-fractie. Herstel van het nadeel voor de handelsagent kan toch ook uit een oogpunt van bescherming redelijk zijn?

Redactionele opmerkingen

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden het op prijs gesteld dat behalve de tekst van de richtlijn zelf ook een overzichtelijke conversie-tabel in de bijlage was opgenomen. De kleine misstelling in de memorie van toelichting (blz. 11, laatste alinea onder Onderdeel L, artikel 74r), waar gesproken wordt van artikel 74e (naar de mening van deze leden moet hier sprake zijn van artikel 74r), deed dan ook aan de duidelijkheid van het voorstel niets af.

Ten aanzien van de nota van verbetering merkten de leden van de fractie van de P.v.d.A. op, het onder I voorgestelde als een vergissing te beschouwen.

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De griffier van de commissie,
Coenen